

Harry Nieman praat als ingenieur al jaren mee over het Bouwbesluit. Het vorige van 2003 en het nieuwe waaraan nu wordt gewerkt. Hij geeft antwoord op de vraag of het een revolutionaire herziening is of slechts oude wijn in nieuwe zakken.

‘Over elke wijziging wordt wat hijgerig gedaan’

Merel van der Ham

Den Haag - Zodra hij zit, steekt Harry Nieman van wal: "Veel mensen weten niet precies wat in het Bouwbesluit staat. Kijk hier bijvoorbeeld." Hij wijst op een recent interview in Cobouw met VACpunt Wonen. "Dat verhaal van ramen die niet open kunnen. Dat is nooit uit het Bouwbesluit geweest. De gemeente Amersfoort heeft het destijds gewoon niet goed begrepen."

De ingenieur komt beslagen ten ijs. Voor hem ligt een lijst met punten die hij gedurende het gesprek met een groene stift afvinkt. In een map heeft hij recentelijk gepubliceerde artikelen over het Bouwbesluit. Trots tovert hij een lichtvergeelde, tien jaar oude Cobouw tevoorschijn met een uitgebreid verhaal over de controle op het Bouwbesluit. "Kijk daar heb ik toen ook aan meegewerkt." Hij staat erin, met foto. De baard nog rossig.

Nieman heeft een nieuwtje. "Er is een akkoord bereikt over de gecertificeerde bouwplantoets, afgelopen dinsdag (13 april, red.) tussen VROM, de Raad voor Accreditatie (RvA) en de betrokken certificerende instellingen." Daarmee is een aantal commerciële bureaus gecertificeerd om in plaats van de gemeentelijke plantoetsing een bouwplan te keuren. Niemans adviesbureau is een van de negen gecertificeerde bureaus. "We zijn er al tien jaar mee bezig, maar nu is er eindelijk uitsluitel."

De vraag die Harm van den Oever van Uneto-VNI in het vorige interview in deze serie aan Nieman stelde, sluit hierop aan. Uneto-VNI vroeg zich af 'wat Nieman ervan vindt dat de afgegeven certificaten van de bouwplantoets nog niet stelen op de wet?'

Nieman: "Nu geven we inderdaad alleen nog advies aan Bouw en Woningtoezicht van vooral middelgrote en kleinere gemeenten. Als de kwaliteit van de adviezen goed is, kan deze toetsing op termijn wettelijk verankerd worden. De verantwoordelijkheid wordt dan helder, want die ligt dan volledig bij de ontwerpers, bouwers en gebruikers. VROM moet daarbij wel strak toezicht houden op het systeem", denkt Nieman. "Er moet wel voldoende capaciteit zijn, dat moet nog groeien. Daarom hebben we de komende jaren nog een duaal systeem nodig waarin marktpartijen naast het gemeentelijke toezicht functioneren."

Eén mond

Nieman zit namens NIngenieurs in het Overleg Platform Bouw (OPB), het orgaan van betrokken partijen dat advies uitbrengt over het nieuwe Bouwbesluit. "We hebben inmiddels afgesproken dat we met één mond praten, zodat we geen verdeeld advies geven. Zo is de

Ir. Harry Nieman: "Ontwerpen en bouwen worden in het onderwijs onvoldoende integraal benaderd." Foto: Peter van Mulken

werktitel Bouwbesluit nu definitief van tafel. Het wordt gewoon Bouwbesluit 2010. Dat is handiger in lesstof en iedereen snapt ook wel dat dit nieuwer is dan Bouwbesluit 2003."

Insprak van de Tweede Kamer in het Bouwbesluit lijkt hem onnodig. "Het is een ander verhaal als men in de Tweede Kamer precies weet wat de regels impliceren, maar dat is voor niet-bouwkundigen ontzettend ingewikkeld. Of als de minister steeds trucks uithaalde, maar dat geloof ik niet. Ik denk dat de minister constructief aan een betere regelgeving werkt." Hij ziet wel een belangrijke rol voor het parlement om een normatief kader te stellen voor bouwregelgeving. "Waar wil je naartoe met de bouwkwaliteit? Welke eisen stel je aan veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, duurzaamheid en energiezuinigheid? Geef daarin richting, maar ga niet neuzelen over kleine dingen. Laat de details aan de experts over en houdt de boel niet op."

Een beetje vertraging is volgens Nieman niet zo'n probleem. "We moeten niet gaan jakkeren met het Bouwbesluit. Het is belangrijk dat het straks goed is, daarom vragen we om een testperiode waarin nieuwe

en bestaande projecten worden getoetst aan het Bouwbesluit 2010. Ook hebben we een overgangperiode van negen maanden gevraagd, zodat ontwerpers niet halverwege een voorbereidingstraject moeten switchen."

Volgens Nieman is er over het algemeen niet veel kritiek op het Bouwbesluit. "Je merkt dat bij iedere

“
We isoleren steeds beter, maar koelen zomers slecht
”

wijziging wat hijgerig wordt gedaan. Maar ik denk dat dit vooral misverstanden zijn." Hij herkent de kritiek van het Expertisecentrum Bouw - dat er klakkeloos gesneden zou zijn in de regels - dan ook niet. "Er zit een aantal zaken in dat moet worden gerepareerd, dat klopt. Maar het is maar hoe zwaar je het aanzet. De een noemt het schoonheidsfoutjes, de ander noemt het blunders." Waar we het dan over hebben? "Nou, het is niet helemaal

mijn terrein, maar brandoverslagtrajecten via subbrandcompartimenten en spiegelsymmetrie, daar zitten problemen in. Schuifdeuren zouden niet meer kunnen in de bestaande voorraad. Dat soort zaken."

Op de vraag wat nog in het Bouwbesluit moet komen, antwoordt Nieman: "Een comforttoets zou goed zijn. We isoleren steeds beter, maar in de zomer moeten we beter koelen. We moeten integraler naar ventilatie kijken. Installeer drie systemen: een basissysteem, bijvoorbeeld balansventilatie, zomernachten spuiven-tilatie. Door bijvoorbeeld gevelkleppen hoog in de ruimte te installeren en een dakraam in het trapgat krijg je thermische trek. Daardoor is het mogelijk efficiënt te koelen in de zomer."

Een van de veranderingen die hij toejuicht in het Bouwbesluit is dat de Adviescommissie Praktijktoepping Brandveiligheidsvoorschriften toetst straks niet alleen de brandveiligheid. "Als het aan het OPB ligt, toetst de commissie straks het hele Bouwbesluit." Hij is ook blij met de terugkeer van balkons en bergingen in het Bouwbesluit. "En dat de epc-norm wordt opgeschroefd tot 0,6. Ook een

Wat vinden de betrokken branches van het nieuwe derde Bouwbesluit dat zo goed als klaar is en halverwege 2011 in moet gaan? Die vraag staat centraal in de serie Bouwbesluit 3.0, waarin Cobouw de komende maanden elke week een deskundige van een betrokken belangenpartij aan het woord laat.

nieuwe verworvenheid is de grens aan installatiegeluid van 30 dB. Veel ventilatiesystemen worden nu uitgezet omdat ze te veel herrie maken."

Geschiedenis

Het is volgens Nieman nu iets anders dan bij de vorige aanpassing. "Ik denk dat de discussies minder groot zijn. We snappen nu veel beter hoe het Bouwbesluit werkt. Zo'n zeven jaar geleden is ook veel studie- en redactietijd gaan zitten in de toevoeging van de tabellen." Ten opzichte van een paar jaar geleden zijn de betrokkenen zich meer bewust van de geschiedenis van de regelgeving. "We moeten vastleggen waarom bepaalde criteria zijn zoals ze zijn. Bij een doodlopende gang geldt een maximum lengte van 8 meter. Waarom die 8 meter, waarom niet meer of minder? We weten nu vaak niet meer wat daar ooit de achterliggende gedachte van was. We moeten daarnaast ook zorgen dat we straks geen spijt van iets krijgen. Nu geldt bijvoorbeeld een minimum woonoppervlakte van 5 vierkante meter! Hoe leefbaar is dat nog?"

Vluchten

Een van de belangrijkste wijzigingen in het nieuwe Bouwbesluit is volgens de ingenieur dat het 'vluchten' nu beter geregeld is. "Er zit nu een filosofie achter, daardoor zit er meer lijn in de voorschriften. Vroeger was de principeregulering dat je altijd twee kanten op moest kunnen vluchten, met een aantal uitzonderingen waarbij dat niet hoefde. Nu heb je één vluchtweg nodig met een aantal uitzonderingen. Het is helderder uit te leggen, makkelijker toepasbaar en het geeft een even groot veiligheidsniveau."

Hij heeft een aantal aanbevelingen aan het adres van VROM: "Laat de Adviescommissie Praktijktoepping Brandveiligheidsvoorschriften meekijken bij toekomstige wijzigingen, toets steeds een aantal projecten aan nieuwe regelgeving en bemoei je met het onderwijs. De bouw heeft een slecht imago en hele hoge faalkosten. Dat komt vooral doordat het proces niet goed is. Ontwerpen en bouwen worden in het onderwijs onvoldoende integraal benaderd." Hij is aangekomen bij het laatste punt op zijn lijst, wie wijst hij aan voor het volgende interview. "Vraag Joop Petit, architect bij Satijn+. Hij zit namens BNA in de Raad van Toezicht van Stichting Bouwkwaliteit. Mijn vraag aan hem: Is de gebruikskwaliteit nog voldoende verankerd in het Bouwbesluit?" ■